

ICA-congres

21-23 augustus 2012 - Australië

Kansen dienen zich eerder zelden aan, zeker als ze uniek zijn. Toen mij werd gevraagd of ik voor de VVBAD naar het ICA-congres in Australië wou gaan, heb ik geen moment getwijfeld. Een en ander heeft te maken met het feit dat Australië een van de landen is waar een aantal toonaangevende modellen zijn ontwikkeld, zoals het Records Continuum Model of het 'series system' dat heel wat invloed had op ISAD.

Het congres ging door van dinsdag 21 augustus tot en met donderdag 23 augustus onder de titel 'A Climate of Change'. De dag begon met steeds met één of meerdere keynotes, o.m. van David S. Ferriero (hoofd van het de Amerikaanse National Archives) over de impact van sociale media; Dame Stella Rimington (gewezen directeur van MI5) over de nood aan vertrouwelijkheid en geheimhouding; en de beroemde Spaanse onderzoeksrechter Baltasar Garzon over waarheid, gerechtigheid en herstel.

Het algemene thema van het congres duidde op de veranderingen en wijzigingen in de wereld en in ons werkveld in het bijzonder. Drie subthema's groepeerden die veranderingen in drie grote clusters:

- **Identity:** archiefinstellingen helpen de gemeenschap om hun identiteit te bewaren en te ontdekken, hun individuele verhalen te begrijpen en de rechten van de leden van die gemeenschap te beschermen. Anderzijds werd onder dit thema ook onderzocht hoe de invloed en impact van archivariissen en informatiemangers wordt versterkt.
- **Trust:** archiefdiensten staan voor goed bestuur en openheid, zij wenden ethische en professionele procedures aan en ontwikkelen standaarden die een betrouwbaar beheer van de archieven verder helpen.
- **Sustainability (duurzaamheid):** uitdagingen op vlak van archief- en informatiebeheer en op samenwerking tussen archiefinstellingen om strategieën te ontwikkelen met het oog op toegang tot, preservieren van, beveiliging van en duurzaamheid van informatie in archieven.

Australiërs zijn heel gastvrije mensen, en dat is voor de archivariissen onder hen niet anders. Uit mijn gesprekken met hen kon ik alvast opmaken dat de meeste onder hen eigenlijk met dezelfde problemen kampen als wij in Vlaanderen: onbegrip rond ons werk, gebrek aan middelen en mensen, ...

Het Nationaal Archief van Australië in Canberra. Foto: Rose Holley.

Een van de lezingen die ik bijwoonde ging bijvoorbeeld over de manier waarop de Queensland State Archives (QSA) omgaan met veranderingen in de staatsstructuur. In 2009 werd in Queensland het Department of Employment, Economic Development and Innovation (DEEDI) opgericht. Het nieuwe departement omvatte (op zijn minst delen van) acht oude departementen. Je kan je natuurlijk voorstellen dat dit allerlei problemen inzake archiefbeheer veroorzaakte. De verschillende oude departementen hadden hun eigen systemen en gewoonten inzake records management en dienden op elkaar afgestemd te worden. QSA zou vanaf de fusie een leidende rol spelen in het rechtekken van die situatie. In 2011 was het werk rond... en in maart 2012 werd DEEDI door de nieuwe regering ontbonden en opgesplitst in tien verschillende departementen.

Een ding is heel positief aan de Australische context: er wordt enorm veel informatie gedeeld. De websites van de deelstaatarchieven en het Australische Nationaal Archief bevatten bijzonder veel informatie.¹ Ook individueel zijn de archivariissen meer dan bereid informatie en ervaringen uit te wisselen.

Een mooi voorbeeld van dat engagement is de Recordkeeping for Good Governance Toolkit. De Pacific Regional Branch van de ICA maakte de toolkit in samenwerking met het Australische en Nieuw-Zeelandse Nationaal Archief. Omdat mondelinge overlevering een belangrijke rol speelde, stond het archiefbeheer bij de start van het initiatief niet zo best aangeschreven. De toolkit bestaat uit modules aan de hand waarvan organisaties van de eilandengroepen in de Stille Oceaan hun archiefbeheer kunnen verbeteren. De verschillende teksten zijn laagdrempelig en aangepast aan de plaatselijke situatie. Intussen werd de Toolkit omgezet naar het Frans en aangepast voor gebruik in een Afrikaanse context. Het doet je afvragen of we dit niet kunnen aanpassen aan de Vlaamse context. Het belangrijkste wat ik uit deze ervaring heb onthouden is geen vakkennis, maar inzichten in de manier waarop wij als Vlaamse archivariissen werken en waar we best een nieuwe weg opgaan.

Heel wat landen maken gebruik van nationale standaarden. De internationale ISO-23081-standaard voor metadata voor records management is heel theoretisch

en moet aan de eigen situatie worden aangepast. Tussen 2008 en 2012 hebben zowel de National Archives of Australia als de archieven van de deelstaten een eigen, meer praktische en toepasbare versie opgemaakt.² Een vergelijkbare standaard voor metadata voor records management in Vlaanderen, onderschreven door de Vlaamse overheid of het Rijksarchief, zou heel wat kunnen opleveren. De bestaande voorbeelden kunnen als een basis gebruikt worden.

Dit wijst op een grote nood aan samenwerking tussen verschillende archiefdiensten en instellingen. Zeker als je wil spreken van nationale standaarden. We hebben nood aan een Vlaamse overheid en een Algemeen Rijksarchief dat de handen in elkaar slaat. Zowel de federale Archiefwet als het Vlaams Archiefdecreet bevatten de elementen om, mits een samenwerking, tot een goed beleid te komen.

Bijkomend moeten zowel het Rijksarchief als de Vlaamse overheid zich bewust zijn van de waarde van de mensen werkzaam bij de lagere bestuursniveaus of in private organisaties. Wij zijn als lokale archivariissen niet louter uitvoerders, maar ook waardevolle partners.

Daar stopt het echter niet. We zitten als archivarissen nog te veel op onze eigen eilanden en onze eigen kennis. Het warm water steeds opnieuw moeten uitvinden, is jammer genoeg een gegeven dat we als archivaris in Vlaanderen maar al te goed kennen.

Tom Haeck

1 <http://www.naa.gov.au/>, www.archives.qld.gov.au/, www.archives.sa.gov.au/, <http://prov.vic.gov.au/>,

2 Voor enkele van de teksten, zie: <http://www.archives.qld.gov.au/Recordkeeping/GRKDownloads/Documents/QRKMS.pdf>, http://www.naa.gov.au/Images/AGRkMS_Final%20Edit_16%2007%2008_Revised_tcm16-47131.pdf, http://www.archives.sa.gov.au/files/management_standard_metadata.pdf, <http://www.records.nsw.gov.au/recordkeeping/government-record-keeping-manual/documents/recordkeeping-standards/Technical%20specification%202007.doc>.

De Bibliotheekweek 2012: 20-28 oktober 2012 toekomstdromen verzamelen...

In deze kroniekbijdrage nemen we u in vogelvlucht mee langs zes bibliotheken, één in elke provincie en in het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest. We vroegen de bibliothecarissen en hun medewerkers hoe zij de Bibliotheekweek als opstap voor een doorgedreven publiekscampagne gebruikten. In sommige bibliotheken verzamelden ze actief toekomstdromen voor een concreet project zoals een geplande nieuwbouw. Andere focusten ruimer, als inspiratie op de toekomstige meerjarenplanning. Nog andere bibliotheken gebruikten de Bibliotheekweek vooral als een campagne om een nieuw publiek te bereiken.

MISS OF MISTER BIB-VERKIEZING IN ALKEN

In Alken gingen ze de populaire toer op. Elisabeth Appeltans getuigt: "Via het organiseren van een Miss of Mister BIB-verkiezing wilden we de bibliotheekbezoekers aanzetten tot het delen van dromen en wensen over de toekomst van de bibliotheek. We vonden vier vaste bezoekers die zich met hun toekomstideeën voor de bib wilden kandidaat stellen voor de verkiezing. Wij zouden wel zorgen voor het verkiezingsdrukkerwerk. De bezoekers konden stemmen van 20 tot en met 27 oktober. Op 28 oktober werd de winnaar bekendgemaakt tijdens een officieel moment. Het winnende idee was 'Cinema in de BIB'. Wekelijks of maandelijks vertonen we een film voor kinderen in de bib."

IEDEREEN NAAR DE NIEUWE BLANKENBERGSE BIB

De bibliotheek van Blankenbergse lokte veel (jonge) bezoekers naar de bib. Omdat ze net (nog geen jaar) verhuisd is, wilden ze vooral focussen op nieuwe doelgroepen en de banden aanhalen met andere doelgroepen. Christine Deprest, bibliothecaris, beschrijft de aanpak: "Na een korte brainstorm met het bibliotheekpersoneel werd er beslist om alle 'kamers' van de bib in de kijker te plaatsen tijdens de bibweek 2012. Door onze jarenlange ervaring kwamen we vlug tot een variatie op een coherent programma, waarbij we onze diverse doelgroepen proberen te bereiken. Om ons programma kenbaar te maken hebben we eerst beroep gedaan

OB Blankenbergse.
Foto: Sofie Balieu (Topburo).